

ved, hvad der er varslet om Kirkens Fremtid af Vor Herre selv og hans Apostle, saa ved man, at der er varslet, at Kirkens Udvikling skal blive den, at Guds Rige skal vokse i Styrke baade uadtil og indadtil, men samtidig skal Modstanden ogsaa vokse, samtidig skal det Rige, som staar lige over for det og kæmper derimod, ogsaa blive stærkt og kraftigt. Og det er det, som vi opleve i disse Tider her i Kjøbenhavn, klarere og bestemtere end nogen Sinde tidligere. Det skal under denne Forhandling ikke forties, at er der en Grund til at klage over Tilstanden i Kjøbenhavn, er der ogsaa Grund til at mindes, at de sidste Martier have for den danske Menighed været en Fremgangstid og det ogsaa i Kjøbenhavn. Aldrig har der her tidligere været et saadant kirkeligt Liv, aldrig har der været en saadan Tilstrømning til Kirkerne som i de sidste Martier. Det er noget, som vi, der kende Kirkens Gang, dens Løb gennem Historien, og som kende, hvad Vor Herre har varslet derom, vide, at jo mere det bliver Tilfældet, desto mere vokser ogsaa Modstanden fra den anden Side, og desmere vil alt det vokse, som vi skulle kæmpe imod. Men under denne Kamp da gælder det om, at de, som ville arbejde for Guds Riges Tjeneste, kunne faa Lov til det, og her i Kjøbenhavn har Stillingen været den, at der har været for faa Præster og for faa Kirker. Jeg vil slet ikke indlade mig paa at svare paa de Beregninger, der opstilles om, hvor vidt der er Præster eller Kirker nok eller ej. Jeg, som selv har været flittig Kirkegænger her i Byen i mange Aar, ved bedst, hvor fuldt der er, og hvorledes man, naar man gaar til en Kirke som Osterbros, kan møde Hundreder om Søndagen, som ikke kunne komme ind, fordi der ikke er Plads. Naar en Mand kan tale Ordet, saa Folk have Lyst til at høre, bliver Kirken fuld (Det. Hansen: Modepræster!) Det Ord skal man være varjom med at bruge, naar man ikke kan føre Bevis for, at det er berettiget. Det er ogsaa det, som maa komme frem, den Tanke, som maa drøftes i det Øjeblik, der bliver Tale om smaa eller store Kirker. Jeg tror ganske vist, at smaa Kirker kunne gøre deres Gavn, men man maa huske paa, hvor talrig Befolkningen er. Naar der er en Præst, som kan samle en Menighed om sig, bliver den lille Kirke for lille, og der maa mere Plads til, at de mange kunne samles. Derimod er jeg enig med det ærede Medlem, som udtalte, at det er ikke det, det kommer an paa at faa arkitektoniske Kirkebygninger, som kunne være Mindesmærker eller Mesterværker. Det, det kommer an paa, er at staffe Gudshuse.

Kunne vi staffe det andet, er det godt, men kunne vi ikke det, maa vi nøjes med tarvelige Kirker. — Der er saa et endnu, jeg vil tillade mig at sige. Jeg tror, at det ærede Medlem (Jussing), som henviste til Forholdene i Berlin med Hensyn til Gaver, tager fejl. Jeg tror ikke, at det der er forbudt Præsterne at modtage Gaver. Jeg maa derom maaske endnu sige, at naar det kirkelige Raad har tilraadet, at det skulde forbydes Præsterne at modtage Gaver, er det, fordi det er noget, som har fundet Sted, saa længe Kirken har staaet. Det er noget, som efter vor Mening, naar man ret forstaar sit ny Testamente, maaske har sin Grund deri, og som har Betydning for Præsten, ikke for at han skal faa Præsteskæffen fuld, men for at han skal vide, at han er afhængig af sin Menighed. Han skal ikke staa som en anden Statsstjener, der aldeles ikke har det mindste med Menigheden at bestille og er for fornem til at tage imod Gaver af den. Men jeg vil tilføje, at vi i Kirkeraadet, da vi drøftede denne Sag, vare fuldstændig overbeviste om, at det var noget, der ikke vilde faa stor økonomisk Betydning. Vi vare overbeviste om, at det vilde gaa faaledes, at naar Folk vidste, at de ikke vare pligtige til at betale, vilde der være forholdsvis faa, som vilde betale noget. Præsten skal ikke have nogen Ret til at fordre, Præsten skal kun have Ret til at modtage, hvad der gives ham af godt Hjerte, uden nogen som helst Anthyndning fra hans Side, og Administrationen skal nok sørge for, at det bliver overholdt, at der bliver fuldstændig Frihed.

Med disse faa Udtalelser maa jeg nøjes, hvor meget jeg end kunde have at sige; men Tiden er saa lang fremrykket, at jeg ikke tør lægge Beslag paa det høje Rings Opmærksomhed. Jeg vil kun tillade mig til Slutning at sige: Denne Sag er en stor og vigtig Sag, en Sag, som vil have stor og vigtig Betydning for Guds Rige her i Kjøbenhavn og derigennem faa stor Betydning for hele Samfundet. Det har ogsaa vist sig i Kjøbenhavn, at naar der blev bygget et nyt Guds Hus, saa samlede Menigheden deri, og det for største Parten Menighed af Folk, som tidligere ikke eller sjældnen havde søgt Guds Hus. Tanken er den: Gå Kirker ude i de Kvartaler af Byen, hvor der bo ubemidlede, fattige Menninger, saa skal det nok vise sig, at de nok lære at gaa i Kirke. Med de Ord skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget.

Det. Hansen: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning?